

Skötselplan för växter från Pontus Planterar

*Detta är en allmän skötselplan, för växter, efter plantering och under etableringen, (1-3 år).
(Om du önskar en detaljerad skötselplan för just dina växter så utför jag även dokument för det, kostanden beror på men riktpreis är 1200:-/h.)*

Efter plantering behöver alla växter vatten, näring (och solljus av olika grad). Vatten och näring måste tillföras av någon för att ge växterna en god start i marken och få ett lyckat resultat av rotetableringen. Rötternas uppgift är att förankra växten i marken samt att suga upp vatten och näring däri. Den enda gången du möter rötterna är, troligtvis, vid plantering och det är därför så viktigt att göra förutsättningarna så goda som möjligt.

Hur mycket vatten? Det är en svår fråga och allt beror på årstid, nederbörd, jordmån, dränering, växtplats, växtslag, storlek, osv. För att veta och göra rätt måste en del faktorer förklaras och redogöras för. *Ett par snabba tips, för att komma igång, är att alltid känna med handen, lära känna sin jord samt veta lite mer om själva växten vad den kräver och kan tolerera.*

Att tillföra ny jord (torvbaserad planteringsjord, mineralisk matjord, kompostjord eller annan bearbetad jord) är bra! Även extra levande organiskt material (kogödsel och gödslad barkmylla) är bra! All jord är mer eller mindre levande och beroende av växtplats, måste vi för det mesta, hjälpa växten att etablera sig snabbt. Rötter behöver syre och en lucker jord samt mycket mikroliv och vatten - då är det optimalt.

Höstplantering

- september-november(-december)

Trädgårdsåret för proffsen börjar på hösten! Den bästa tiden för plantering är också på hösten. Det är fuktigt i marken och växterna är som starkast och finast och etableringen är gynnsam. Det är även lättare att gräva och bearbeta jorden och göra bra förberedelser.

Vattningen på hösten är viktig men inte lika viktiga som när våren kommer. Allt nyplanterat måste vattnas ett antal gånger, beroende på växt, innan vintern anländer. Höstens vanligtvis blöta väder och höga luftfuktighet hjälper växten att sätta rötter och få en etablering i marken innan den kalla årstiden anländer. En mycket viktig detalj är att allt höstplanterat måste vattnas tidigt följande säsong (mars-april) beroende på växt. Vintergröna/städsegröna växter måste ha tillgång till vatten tidigare än lövfällande då dessa inte vilar på samma sätt, utan har en avdunstning från barr/blad, under hela året och spec. under soliga vårvinterdagar. (En lätt fiberduk kan skydda mot frystorka.)

När det gäller näringsupptag på hösten så är det mindre än under växtsäsongen på vår och sommar. Men det är bra att använda en välgödslad jord oavsett. Med långtidsnäring läcker inte näringen bort utan stannar tills den behövs. Den styrs av bl.a. temperatur och fuktighet. Vid gödning på hösten kan ett höstgödsel läggas på, ett s.k. PK-gödsel (fosfor och kalium). Detta är helt kvävefritt (N) och gör så att tillväxten stannar av och låter växten fokusera på knoppsättning och rotbildning.

En sista koll innan vintern för allt höstplanterat kan vara att täcka växten vid marken med t.ex. täckbark, löv eller annat luftigt material. Detta skyddar mot kyla, håller fuktan i marken och dämpar oönskat ogräs. När det gäller ogräs så ska alltid ytan närmst alla växten hållas fritt från just ogräs, under etableringen. Det tar både näring och vatten och stör den nyplanterade växten.

Vårplantering

- mars-maj

En bra tid för plantering men vattningen blir mer intensiv.

Våren är, mest av kulturella själ, den stora trädgårdsperioden. Allt i naturen och trädgården har vilat under vintern och vaknar till liv och trädgårdslusten kickar in. Ljuset kommer tillbaka och marken värms upp. Plantskolorna lockar med allt från häckväxter, fruktträd och prydnadsväxter till rosor, perenner och stor träd. Signalerna för plantering är starka och det är vårplantering som gäller. Oftast börjar det i mars-april när temperaturen är 5-10 grader i marken jorden reder sig. Tjälén ska ha gått ur jorden och den har blivit tillräckligt uppvärmd och upptorkad för att man ska kunna gräva lätt i den, utan att den klibbar fast för mycket i spaden.

Vad ska man tänka på vid vårplantering?

Vattningen är bland det viktigaste vid vårplantering, även om det blir en blöt och regnig vår så måste vatten till under hela våren OCH sommaren! Skulle det vara en redan blöt växtplats ska naturligtvis inte vatten till och det kan till och med vara så att det behöver dräneras eller göras en upphöjd plantering för god avrinning.

Det finns smarta vattensäckar för större träd och täckmaterial som håller fuktigheten hög i marken samt hindrar ogräs. Det är god idé att använda sig av.

Så fort värmen kommer och ljuset blir mer intensivt kommer växterna vilja växa - då krävs både vatten men främst näring. Näringen kan finnas i jorden från början men ofta måste det tillföras i samband med planteringsjorden eller annan tillförd jord.

Sommarplantering

- juni-augusti

Att plantera mitt i sommaren, när vi är inne i den varmaste perioden av året, kräver full uppmärksamhet på växten. Det går att lösa bevattningen med hjälp av droppslangar, vattensäckar, osv men det bästa är att undvika sommarplanterings i marken och fokusera på sådant som kan planteras i krukor eller urnor. En annan tänkvärd detalj är att ju mindre växt desto lättare att etablera under sommaren, större växter bör undvikas som sagt.

Allmän påverkan som måste beaktas - väder, vind, jordmån, ståndort, läge, sol/skugga eller annan mekanisk påverkan osv.

Att plantera i krukor och urnor går fint nästa hela säsongen, tänk bara på att tillföra en bra jord och ge näring och vatten regelbundet. Även en bra dränering i kärlet är nödvändigt!

Blir det tvunget att plantera under sommaren så måste vattningen kontrolleras noga. Ett stort träd t.ex. kräver 30-50 liter vatten per dag under en högsommardag. Vattningen bör ske tidig morgon eller sen kväll för att minska avdunstning från marken och även försöka vattna när det är morgondag eller lite svalare på kvällen. Även en dusch av bladmassan kan behövas för att minimera avdunstningen på en växt och ge kraften till rötterna och rotproduktion.

Mindre växter (perenner, mindre buskar osv.) är lättare med kräver samtidigt vattning regelbundet.

